

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 13/2/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 29/6098

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ενίσχυση πρωτογενούς τομέα»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 2487/10-1-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Νικολόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στο στρατηγικό σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης με στόχους την ενίσχυση και ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα της χώρας, σημειώνεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων υλοποιεί το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020, το οποίο εγκρίθηκε στις 11 Δεκεμβρίου του 2015 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, ουσιαστικά, σηματοδοτεί μία νέα προγραμματική περίοδο, στην οποία, μέσα από τα μέτρα και τις δράσεις του προγράμματος, θα επιχειρηθεί ο προσδοκώμενος σταδιακός μετασχηματισμός του παραγωγικού μοντέλου της Γεωργίας και των αγροτικών περιοχών.

Στο πλαίσιο αυτό, ενσωματώνονται στο νέο ΠΑΑ οι βασικές αρχές πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη και, συγκεκριμένα, η οικονομική και περιβαλλοντική αειφορία, η προώθηση της κοινωνίας της γνώσης ως δομικό στοιχείο της καινοτομίας επιχειρηματικότητας, η εξωστρέφεια, η αύξηση ή/και διατήρηση της απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές και η κοινωνική συνοχή.

Σημειώνεται ότι το ΠΑΑ 2014-2020 διαρθρώνεται γύρω από τους ακόλουθους δύο αλληλένδετους και συμπληρωματικούς στόχους, οι οποίοι θα οδηγήσουν σε έναν σταδιακό μετασχηματισμό του παραγωγικού και αναπτυξιακού μοντέλου της γεωργίας και των αγροτικών περιοχών, ήτοι:

- τη μετάβαση της ελληνικής αγροτικής οικονομίας σε ένα ισχυρό και βιώσιμο αγρό-διατροφικό μοντέλο, το οποίο θα οδηγήσει προοδευτικά τον πρωτογενή τομέα στο να απεξαρτηθεί από τις επιδοτήσεις και την 'αδράνεια' και να στραφεί στην ανάπτυξη και την παραγωγή και
- τη συνολικότερη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της χώρας, ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική αναβάθμιση της ελληνικής υπαίθρου.

Με αυτή τη στόχευση θα επιχειρηθεί, μέσω του ΠΑΑ 2014-2020, η άμβλυνση των επιπτώσεων της μακροχρόνιας ύφεσης και η αειφόρος ανασυγκρότηση των αγροτικών περιοχών.

Ειδικότερα, οι βασικές επιχειρησιακές προτεραιότητες της στρατηγικής του ΠΑΑ για την αγροτική ανάπτυξη αναλύονται ως ακολούθως:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του πρωτογενή τομέα, που προσεγγίζεται μέσα από μέτρα και δράσεις για:

➤ την ενθάρρυνση αφενός ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχους τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την καθετοποίηση της παραγωγής τους σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα και αφετέρου βασικών δημοσίων υποδομών, όπως είναι η εξασφάλιση προσβασιμότητας, η εξοικονόμηση και αξιοποίηση των υδατικών τους πόρων κ.λπ., επιδιώκοντας την αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά και την περαιτέρω τουριστική, περιβαλλοντική ή και άλλη αξιοποίηση των αγροτικών περιοχών,

➤ την παροχή κινήτρων για την καλύτερη οργάνωση των παραγωγών σε υγιή συλλογικά σχήματα (ομάδες και οργανώσεις παραγωγών), προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη διαχείριση, αμεσότερη συμμετοχή και πρόσβασή τους σε αγορές, προμηθευτές και επενδύσεις, καθώς και αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των μεσαζόντων και των προμηθευτών, ώστε να αντισταθμιστεί, μεταξύ άλλων, η διαρθρωτική αδυναμία του μικρού και πολυτεμαχισμένου κλήρου των Ελλήνων παραγωγών,

➤ την αναδιάρθρωση των βασικών παραγωγικών κλάδων και τομέων της αγροτικής οικονομίας και τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας, με στόχους τη μείωση του κόστους εισροών και την αύξηση της παραγωγικότητας (commodities προϊόντα),

➤ τη δημιουργία βιώσιμων δομών συμβουλευτικής υποστήριξης των παραγωγών, μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης, κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης, καθώς και προώθησης καινοτομιών μέσω συμπράξεων με επιστημονικούς φορείς και φορείς της αγοράς, αξιοποιώντας, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, το εγχώριο επιστημονικό και γεωτεχνικό δυναμικό, καθώς και τα αποτελέσματα της εφαρμοσμένης γεωργικής έρευνας.

- Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την ηλικιακή ανανέωση του παραγωγικού δυναμικού του πρωτογενή τομέα, μέσω της παροχής κινήτρων για την εγκατάσταση νέων αγροτών, αξιοποιώντας την τάση επιστροφής νέων ανθρώπων και μάλιστα με σημαντικά προσόντα (εκπαίδευση και εμπειρία), λόγω της οικονομικής κρίσης, από τον αστικό προς τον αγροτικό χώρο, συμβάλλοντας έτσι στην αντιμετώπιση της ανεργίας, ιδιαίτερα στην κατηγορία των νέων.

- Ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων

Στόχος είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων αφενός με την επένδυση στην ποιότητα και την εξωστρέφεια των γεωργικών προϊόντων, αφετέρου με την παροχή ενιαίου, ποιοτικού τουριστικού προϊόντος, που βάση του θα έχει τα ιδιαίτερα, ποιοτικά γεωργικά προϊόντα. Η αύξηση και βελτίωση της προστιθέμενης αξίας θα επιτευχθεί μέσα από μέτρα και δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020, τα οποία δίνουν κίνητρα για την πιστοποίηση των ποιοτικών γεωργικών προϊόντων, την προβολή και προώθησή τους μέσα από οργανωμένα σχήματα δικτύωσης ντόπιων παραγωγών και επιχειρήσεων α' μεταποίησης και εμπορίας (clusters), καθώς και μέσω της ενθάρρυνσης επενδύσεων για την καθετοποίηση της παραγωγής τους, την οργάνωση μονάδων τυποποίησης και μεταποίησης, ώστε να διεκδικούν υψηλότερες τιμές παραγωγού, να καθίστανται επώνυμα και αναγνωρίσιμα τα ελληνικά προϊόντα και να αποκτούν εξαγωγικό προσανατολισμό, ικανοποιώντας τα απαιτητικά standards μεταποιητών, εξαγωγέων, εμπόρων, αλυσίδων τροφίμων και κυρίως καταναλωτών εντός και εκτός συνόρων αναφορικά με την ικνηλασιμότητα, την υπολειμματικότητα, τη διατροφική τους αξία και των λοιπών ιδιαίτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών τους. Έμφαση θα δοθεί στη δημιουργία βραχείων αλυσίδων και τοπικών αγορών παραγωγών, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι η αξία παραγωγής μένει κατά το μεγαλύτερο μέρος της στον παραγωγό και ότι τα τοπικά γεωργικά προϊόντα φθάνουν με τη μεγαλύτερη ασφάλεια και αναγνωρισιμότητα στον καταναλωτή. Επιπρόσθετα, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων μπορεί να επιτευχθεί και μέσα από την ταυτόχρονη αξιοποίηση των πλούσιων φυσικών πόρων, της ιδιαίτερης πολιτιστικής κληρονομιάς και της αγροτικής παράδοσης των αγροτικών περιοχών και του σημαντικού τουριστικού δυναμικού της χώρας.

- Προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και η αντιμετώπιση ή/και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Η προτεραιότητα θα πραγματοποιηθεί μέσω της υιοθέτησης φιλο-περιβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών, καθώς και δράσεων για τη διατήρηση των αυτόχthonων φυτικών και ζωικών γενετικών πόρων, της ανάπτυξης και προστασίας των δασικών συστημάτων, της προώθησης της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, της πρόβλεψης ενισχύσεων σε γεωργούς, που ασκούν γεωργική δραστηριότητα σε περιοχές, οι οποίες αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, καθώς και της ορθολογικότερης χρήσης και διαχείρισης των φυσικών πόρων με την αξιοποίηση βιώσιμων γεωργικών συστημάτων περιορισμού των εξωτερικών εισροών (ενέργειας, νερού, αγροχημικών). Η σημασία που προσδίδεται στη συγκεκριμένη προτεραιότητα, καταδεικνύεται από την κανονιστική υποχρέωση να κατευθυνθούν σε δράσεις για το περιβάλλον και το κλίμα πόροι της τάξης του 30% τουλάχιστον του συνόλου των πόρων του νέου ΠΑΑ.

- Ενίσχυση του κοινωνικού ιστού στις αγροτικές περιοχές

Η ανωτέρω προτεραιότητα θα επιτευχθεί μέσω μέτρων και δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020, που δίνουν κίνητρα για τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων εργασίας, με την ενθάρρυνση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στις αγροτικές περιοχές, τόσο στον πρωτογενή τομέα όσο και στους υπόλοιπους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής των αγροτικών περιοχών της χώρας θα πραγματοποιηθεί κυρίως μέσω των διευρυνμένων δυνατοτήτων, που παρέχονται από το νέο πρόγραμμα LEADER για την προώθηση τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης. Η λογική παρέμβασης, στην οποία εδράζεται η εφαρμογή των τοπικών προγραμμάτων LEADER, στοχεύει, μεταξύ άλλων, και στην αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της ανάδειξης της κοινωνικής διάστασης της επιχειρηματικότητας και, συγκεκριμένα, της παροχής ευκαιριών για απασχόληση και στήριξη ειδικών κατηγοριών του πληθυσμού (π.χ. γυναίκες, άνεργοι κ.λπ.). Επιπρόσθετα, μέσω των τοπικών αυτών προγραμμάτων εφαρμόζονται και πολιτικές ενθάρρυνσης της δημιουργίας βιώσιμων και πολυ-λειτουργικών αγροτικών περιοχών με την παροχή κινήτρων διαφοροποίησης της οικονομικής τους βάσης, δημιουργίας συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και εισοδημάτων, ειδικά προς τη γεωργική απασχόληση (πολυδραστηριότητα, π.χ. αγροτουρισμός, οικοτεχνία, βιοτεχνία), ώστε να εξασφαλιστεί η συνολική βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου.

Ήδη, ο ανωτέρω προγραμματισμός βρίσκεται σε εξέλιξη και πολλά από τα μέτρα και τις δράσεις έχουν προκηρυχθεί, όπως των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, της βιολογικής γεωργίας, της κατάρτισης των νέων γεωργών, της εξισωτικής αποζημίωσης, της αγροτικής οδοποιίας, των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων (γενετικοί πόροι, Comfusio, μείωση της νιτρορύπανσης, κ.λπ.), ενώ και για το CLLD/LEADER το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) εξασφάλισε, για πρώτη φορά τόσο σύντομα και μέσα από δύο πολυταμειακές (ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ) προκηρύξεις που πραγματοποίησε, την έγκριση, χρηματοδότηση και υλοποίηση 50 συνολικά προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας τη χωρική κάλυψη του συνόλου των αγροτικών περιοχών της χώρας. Συνολικά, σε χρονικό διάστημα μόλις δύο ετών από την έγκριση του νέου ΠΑΑ, το σύνολο της δημόσιας δαπάνης των μέτρων που έχουν προκηρυχθεί ξεπέρασαν τα 2,3 δις €, ενώ περισσότερα από 3,8 δις € έχουν δεσμευθεί σε νέες προκηρύξεις και συνεχιζόμενα έργα, δηλαδή, το 65% της δημόσιας δαπάνης του προγράμματος.

Σε ό,τι αφορά στις πληρωμές και την απορρόφηση του ΠΑΑ 2014-2020, σημειώνεται ότι για το έτος 2017 οι πληρωμές ανήλθαν στο υψηλότερο κατ' έτος επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας και, συγκεκριμένα, στα 782 εκατ. € δημόσια δαπάνη (με εισροή κοινοτικών πόρων που αντιστοιχεί σε 719 εκατ. €), ενώ και το έτος 2016, πρώτη χρονιά εφαρμογής του ΠΑΑ 2014-2020, οι πληρωμές ανήλθαν σε εξίσου υψηλά επίπεδα και, συγκεκριμένα, σε 650 εκατ. € δημόσια δαπάνη (566,8 εκατ. € κοινοτική συμμετοχή).

Συνολικά, και με τη συμπλήρωση των δύο πρώτων ετών εφαρμογής του ΠΑΑ, οι πληρωμές ανέρχονται σε 1,43 δις € δημόσια δαπάνη, πόροι, οι οποίοι αντιστοιχούν σε απορρόφηση κοινοτικής συμμετοχής της τάξης του 27% και κατευθύνθηκαν στην ελληνική οικονομία και στον πρωτογενή τομέα ειδικότερα. Μαζί δε με την προκαταβολή του προγράμματος ύψους 188,7 εκατ. €, που έχει ήδη εισρεύσει στη χώρα, η απορρόφηση στο τέλος του έτους 2017 είναι της τάξης του 31%.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, προς το οποίο κοινοποιείται το παρόν έγγραφό μας με αντίγραφο της Ερώτησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και
Κοινωνικής Αλληλεγγύης (με συνημμένο το αντίγραφο της Ερώτησης)
-Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο